

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı

8 Nisan 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, dün şehit düşen 2 askerimize Yüce Allah'tan rahmet dilediğine, Komisyon gündemine ve Komisyon üyeliğine seçilen Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'a "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu'nun, Komisyona yapılan bireysel başvurulara ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu hakkında görüşmeler

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

4'üncü Toplantı

8 Nisan 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu saat 10.36'da açıldı.

Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu,

Dün şehit düşen 2 askerimize Yüce Allah'tan rahmet dilediğine, Komisyon gündemine, Komisyon üyeliğine seçilen Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'a "Hoş geldiniz." dediğine,

Komisyonla yapılan bireysel başvurulara,

İlişkin açıklama yaptı.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 11.23'te toplantıya son verildi.

8 Nisan 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.36

BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)

BAŞKAN VEKİLİ: Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa Sezgin TANRIKULU (İstanbul)

SÖZCÜ: Osman Nuri GÜLAÇAR (Van)

KÂTİP: Fatma KURTULAN (Mersin)

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Komisyonumuzun sayın üyeleri, çok Değerli Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüz ve çalışma arkadaşları, kıymetli basın mensupları; öncelikle sizleri saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi 16’ncı Toplantısı’nı açıyorum. (*)

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu’nun, dün şehit düşen 2 askerimize Yüce Allah’tan rahmet dilediğine, Komisyon gündemine ve Komisyon üyeliğine seçilen Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz’a “Hoş geldiniz.” dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Değerli katılımcılar, öncelikle dün şehadet şerbetini içen, şehit olan 2 askerimize Yüce Allah’tan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, bugün Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonunun hazırlayıp sunduğu Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu’nu görüşeceğiz.

Bu arada yeni üyemiz var. Hüseyin Kaçmaz arkadaşımız da HDP Grubu adına bundan sonra bizimle birlikte çalışmaya devam edecek. Ona da hoş geldiniz demek istiyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hoş bulduk, teşekkürler.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Eminim, Komisyonumuzun çalışmalarına önemli katkılar sunacak kendisi.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – İnşallah.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tekrar hoş geldiniz, başarılar diliyoruz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sağ olun.

2.- Komisyon Başkanı Hakan Çavuşoğlu’nun, Komisyona yapılan bireysel başvurulara ilişkin açıklaması

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Raporu görüşmeye geçmeden önce sizlere Komisyona yapılan bireysel başvurularla ilgili bilgiler vermek istiyorum.

Komisyona 27’nci Yasama Döneminde, 7 Nisan 2021 itibarıyla ulaşan toplam başvuru sayısı 7.274’tür. Bu başvurulardan 7.173 adedi hakkında gerekli işlem yapılmıştır, bekleyen başvuru sayısı ise 101’dir. Komisyonumuzca işleme alınan başvuruların konularına göre dağılımı şu şekildedir: Cezaevine

(*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

ilişkin sorunlar 5.639, yargıya ilişkin sorunlar 1.476; yerinde inceleme talebi 227; kolluk uygulamaları 175, sosyal güvenlik işlemlerinden şikâyet 56, yardım talebi 96, işçi sorunları 87; yabancıların sorunları 20, memuriyete ilişkin sorunlar 115, yasal düzenleme talebi 298; engelli bireylere ilişkin sorunlar 35, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunları 39, güvenlik soruşturması kaynaklı sorunlar 24, gayrimenkul sorunları 2, Komisyonun girişimde bulunması talebi 23, üniversite ve YÖK’le ilgili sorunlar 23, terör kaynaklı sorunlar 20, askerlikle ilgili sorunlar 17, kayıp vakalarla ilgili sorunlar 13, memuriyet sınavı sorunları 10, yabancı ülkelerdeki bölgeler ve uluslararası kuruluşlarla ilgili sorunlar 7, AIHM başvuru yardım talebi 1, diğer sorunlar 336.

Tabii, arkadaşlar sorunlar derken bu gelen başvurular iddia olarak bize geliyor, biz de gereken incelemeleri bu çerçevede yerine getiriyoruz. Sadece sorun bulunduğu iddiasıyla ilgili gelen başvurular bunlar. İşlemlerimizi hassasiyetle takip ediyoruz. Bu noktada ben Komisyonumuzun uzman arkadaşlarına da huzurlarınızda tekrardan çok teşekkür ediyorum.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu hakkında görüşmeler (**) (***)

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Değerli üyelerimiz, şimdi gündemimizin 2’nci maddesi olan Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu’nun görüşmelerine geçeceğiz.

Öncelikle İnceleme Heyeti adına Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu Başkanı Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven’den sunumlarını yapmalarını isteyecek, daha sonra müzakere ve soruları için talep eden tüm üyelere söz hakkı vereceğim.

Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu’nun takdimi için sözü Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven’e bırakıyorum. Efradını cami, ağyarını mâni bir şekilde ben de rapora baktım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Aydın havası olsun mu demek istiyorsun Başkanım?

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet.

Buyurun İbrahim Bey.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, çok değerli İnsan Haklarını İnceme Komisyonumuzun üyesi milletvekili arkadaşlarım, çok değerli Bakanlığımızın Cezaevleri Genel Müdürü ve çok değerli personeli; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sizin de arz ettiğiniz gibi Sincan Cezaevine Komisyonumuzun 27’nci Dönemde 2’nci defa ziyaretini gerçekleştirdik. 2019 yılında ilk ziyaretimizden sonra tekrar yerine gidip önceki raporumuz çerçevesinde nasıl bir gelişme oldu, neler yapıldığı ya da neler yapılamadığını tespit anlamında bir ziyaret gerçekleştirdik. Burada, ilk önce cezaevi personelimizden bir önceki raporu ele alarak eksikler neler ve siz neler yaptınız diye sorarak bunların ilk, ön girişle kendilerinden bilgilerini aldık. Daha sonra tabii, salgın koşulları nedeniyle içeri girip koşullara girip bire bir ziyaret etme imkânımız olmadı. Diğer milletvekili arkadaşlarla birlikte hem kendimizin sağlığı hem de cezaevinde bulunan hükümlü ve tutuklularımızın sağlığı açısından olabildiğince havadar yerlerde kendileriyle görüşmeler gerçekleştirdik.

(**) Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun 6/4/2021 tarihli Toplantı tutanakları bu Toplantı Tutanağına eklidir.

(***) Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunun Sincan Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu bu Toplantı Tutanağına eklidir.

Burada, özellikle tekrar şunu söylemekte fayda görüyorum, yine cezaevlerimizde sistematik bir işkenceyle ve kötü muameleyle ilgili bir şikâyet gelmemiştir; bunun özellikle üstünü vurgulayarak Cezaevi Genel Müdürlüğümüze de çok teşekkür ediyorum. Bu konuda hakikaten arkadaşlar çok hassas davranıyorlar. Tabii, yine bireysel anlamda şikâyetler gelmiştir, bunları biz raporumuza dercettik.

Burada, ben özellikle iki unsurun üzerinde durmak istiyorum. Bir tanesi: “ACEP” dediğimiz Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi’nin gerçekten uygulaması burada başladı, gördük uygulamasını da. Sadece tabii, salgın döneminde belki hükümlü ve tutukluların aileleriyle görüşmeleri anlamında güzel bir uygulama ama bu, sadece görüşme anlamında değil, içeride dilekçe verme, kantinden sipariş verme, dilekçelerini takip etme, giden dilekçelerin sonuçlarını görme anlamında gerçekten teknolojik bir şey. Orada tabii, bazı arkadaşlar çekincelerini koydular. Burada dinleme olabilir mi veya başka bir şey yapılabilir mi anlamında çekinceler vardı ama gördüğümüz kadarıyla teknolojik anlamda kapalı bir mekân ve teknolojinin de buna izin vermeyeceğini gördük.

Tabii, burada pandemi şartları nedeniyle ailelerle görüşte belki öncelik sağlama veya uzak mesafelerle ilgili görüşme sağlanıyor ama bunun bir kural olmaması, görüşmelerin buradan yapılmaması, ileride hem ıslah anlamında hem cezaevindeki arkadaşların psikolojisinin düzelmesi anlamında bire bir görüşmelerin daha iyi olacağı kanaatiyle bunu bir yedek görüşme, belki çok ihtiyaç olduğunda ya da ekstra acaba bir görüş imkânı sağlanabilir mi anlamında bir teknoloji olarak görmekte fayda görüyoruz.

İkinci husus da: Burada cezaevinde bir anne-çocuk yerini, koğuşunu gezdik. Hakikaten, yani çok güzel düzenlenmiş, dizayn edilmiş hem çocuklarımızın -cezaevlerinde kalan çocukların- gelişimi açısından hem de anne-çocuk psikoloji açısından güzel bir yerdi. Bundan dolayı tekrar Cezaevi Genel Müdürlüğümüze teşekkür ediyoruz. Diğer hususları Sayın Başkanım, raporumuza dercettik. Onları burada tek tek saymaya gerek görmüyorum. Muhalefet şerhiyle beraber bu rapor sizlere arz edildi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet, İbrahim Bey ben de çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten ben de alt komisyon raporunu inceledim. Burada, Sayın Müdürüm sizin şahsınızda tüm personelinize teşekkür ediyoruz. Biz, bundan önce bütün arkadaşlarımızla beraber Sincan Cezaevine gitmiş, burada çok detaylı bir inceleme yapmıştık sonuç itibarıyla, ortaya çıkan kimi talepler ve sorunları da bizatihi orada gördük. Görüyorum ki bu noktada atılan adımlar Sincan Cezaevi özelinde -ki inşallah, ilerleyen süreçte gittiğimiz diğer cezaevlerine de tekrardan gitmeyi planlıyoruz- diğer cezaevlerinde de, hatta gidemediğimiz bütün cezaevlerinde de bunların bu şekilde gerçekleştirilmesi çok önemli. Size teşekkür ediyorum; Sayın Bakanımız Abdulhamit Gül Bey’e çok teşekkür ediyorum.

Tabii, buradan baktığımız zaman istekler ve talepler sınırsız, mutlaka optimum, maksimize edilmiş bir şekilde isteyecektir hükümlüler ve tutuklular. Ama en azından, baktığımız zaman, su, üşüme, anne-çocuk birlikte bulunan hükümlü ya da tutuklularla ilgili özel bir ünitenin yapılmış olması, hastanenin, hem doktor sayısının hem fiziki koşullarının hem diş hekimliğinin bu şekilde daha iyi bir hâle getirilmiş olması, özellikle işte bu pencere ve diğer aksamla ilgili yaşanan sıkıntılar vardı, onları da görmüştük, onların toparlanmış olması, tabii, çok önemli. O bakımdan, önceki rapor ile sonraki rapor arasında bir değerlendirme yaptığımızda ortaya çıkan görüntü tatmin edici. Bilmiyorum, muhalefet milletvekili arkadaşlarımıza da şimdi söz vereceğim bu konuda, onlar da görüşlerini ifade edecekler. Ben bu bakımdan çok olumlu bulduğumu söyleyeyim.

Tabii, tekrardan altını çizelim; burada bir kitap meselesi var yani onu raporumuza yazmış arkadaşlarımız. Ya, bu kitap, insan okusun. Bunun hem değiştirme süresi hem bulundurma adedi bakımından yeniden gözden geçirilmesinde yarar telakki ediyorum ben, bilmiyorum, siz nasıl

görürsünüz, nasıl değerlendirirsiniz? Özellikle anne-çocuk üniteleri çok önemli. Bu, zaten İnsan Hakları Eylem Planı'nda da açıklandı. Sanırım, burada bu pilot uygulama başladı; diğer cezaevlerinde de bir takvim çerçevesinde, ajanda çerçevesinde gerçekleştirilecek bildiğim kadarıyla. Bu ACEP dediğimiz görüntülü görüşme, konuşma, mektuplaşma, dilekçeleri verme, sunma; tabii, bu da çok önemli bir şey, bu da İnsan Hakları Eylem Planı'nda var. Bu, daha önce, zaten bizim Komisyon olarak İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlık aşamasında da dile getirdiğimiz bir şeydi.

Arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; İnsan Hakları Eylem Planı açıklandığında, açıklanan planı nazara aldığımızda, Komisyonumuzun değerlendirme ve tespitlerinin neredeyse yüzde 80'inin, yüzde 90'ının bu eylem planına yansıdığını gördük ve bu, bizim de hem çalışma şevkimizi artırdı hem de Komisyonumuzun değerini ve önemini bir kez daha ortaya koydu. Bu bakımdan ben teşekkür ediyorum hem Sayın İbrahim Bey'e, Başkanımıza hem size hem Alt Komisyon üyelerimize. İnşallah, arkadaşlarımızın bu noktadaki görüşlerini alalım, değerlendirmelerini alalım, sizler de notlarınızı alıp daha iyi düzenlemelere, ıslah edici formasyona nasıl kavuşturabiliriz cezaevlerini, daha genel çerçevede ne gibi değişiklikler yapabiliriz önümüzdeki sürece ilişkin olarak, bunu da yavaş yavaş değerlendirmeye almamız gerektiği kanaatini taşıyorum.

Şimdi arkadaşlarıma söz vereceğim.

Söz almak isteyen arkadaşlarım? Ali Haydar Bey var.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Müsaade istemek için söz aldım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Şöyle: Ali Haydar Bey Cezaevleri Alt Komisyonumuzda bulunan arkadaşımız ama hem objektif hem de her türlü angajmanlardan arınarak bir insan hakkı özelinde bütün değerlendirmelerini yapan ve raporlarına da bunu yansıtan bir kardeşimiz, arkadaşımız, üyemiz; öyle söyleyeyim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Çok teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Onun da fikirlerinden çok istifade ettik, belki birkaç bir şey söylemek ister iznin dışında.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Mutlu ettiniz. Şöyle Başkanım...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok güzel şeyler söyledim Ali Haydar, farkındasın.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Çok teşekkür ederim. Keşke benim zamanım olsaydı, biraz şu ayrıntıya da girebilseydim.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Başkanım, biraz sonra Mahmut Bey de sizden aynı şeyi isteyecek.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şöyle Başkanım: Bütün arkadaşlarımızı ben saygıyla selamlıyorum.

12.00'de Kars'a uçağım var, ona yetişmek için ama toplantıda da sadece bir iki kelam edebilir miyim acaba diye geldim ama hemen gideceğim.

O zaman sadece şöyle kapatmak isterim: Gerçekten, mesela şerhimize baktığımızda, bu şerhimiz tam da sizin anlattığınız gibi "Bu rapora şöyle karşıyız, böyle karşıyız." şerhi değil, "Daha önceden şu hususlar yapılmış, şu eleştiriler getirilmiş, şunlar da iyileştirilme, şunlarda kısmen iyileştirilme, şunlarda da henüz sonuç alınamama var." gibi bir rapordu. Arkadaşlarımla da paylaştım, kalan arkadaşlarım ayrıntıya girecektir ama gerçekten özür dilerim, müsaade istemek zorundayım. Ama şöyle

bir şey var: Gerçekten geçen dönem de uyum içinde çalıştık. Bu, pandemiye denk geldi, ziyaretimizden verim alamadık, hepimiz bu durumdan rahatsızız. İnşallah pandemiyi atlattığımızda daha verimli, daha ayrıntılı incelemeler sunup katkı sunacağız.

Ben müsaade istiyorum, kusuruma bakmayın lütfen.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Ben de bir parantez açayım, bugün maalesef Bursa’ımızda da bizim bir şehidimiz var. Ben de bu toplantıdan sonra o şehit cenazemize katılacağım. O nedenle arkadaşlarımdan biraz daha özverili davranmalarını bekliyorum.

Evet, şimdi, Mahmut Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, değerli Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, bürokrat arkadaşlar ve basın mensupları; hepimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum; ailelerine sabır, milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli Başkanım, kitap meselesi... Bu maalesef benim yaram oldu. Siz, bu Komisyondaki her milletvekili arkadaşımızın hakkını, hukukunu savunmakla yükümlüsünüz ve bugüne kadar -değerli, 2’nci, 3’üncü Genel Müdürümüz değişiyor- bu kitap listesi, cezaevinde bulunan kitapların listesi verilmiyor. Biz milletvekili olarak niçin burada Komisyon kurduk? Denetlemek için. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü bize bu kitap listesini vermediği için ben bu denetleme görevimi yapamıyorum. Yapamadığım için... Bunu engelleyen kim? Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü. Komisyon Başkanımız olarak görevlerini yapmadıkları için suç duyurusunda bulunmanızı talep ediyorum, Komisyon Başkanımız olarak. Yani arkadaş, bu Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kitap listesi niye bize verilmez, sebebi ne? Neyi benden kaçırıyorsunuz? Neyi kaçırıyorsunuz benden? Orada hangi gizli kitap var veya sizin kendinize güvenemediğiniz hangi kitapların listesi orada var? Sebebi ne? Yani madem şeffafsa... Gerçekten yani evet tempo düşük ama yeter Sayın Başkanım, sizden istirham ediyorum. Demek ki orada karanlık, kirli bir ilişki var, kendilerine güvenilmeyen bir ilişki var. Kitap listesini verin arkadaş. Açıkça, dürüstçe vermiyorsanız “Ben vermiyorum.” deyin, ben de bileyim. Yani ben size gayrimeşru bir iş talep etmiyorum ki, resmî bir iş talep ediyorum. Türkiye’de her cezaevinde kaç tane kitap var, listesi nedir? Bakın, burada dahi geçiyor; sizden istirham ediyorum.

Gelelim kitapla ilgili... Burada o dönemde Komisyonda olan arkadaşlarımız yok, memur arkadaşlarımız da herhâlde yok. Roma Cezaevine gittik. Çok güzel bir uygulama; Sayın Başkanım, kişi cezaevine girdiği zaman kişinin eğitimine, mesleğine, bugüne kadarki alışkanlıklarına göre kütüphanede 2 tane kitap hemen kapıya konulur, cezaevine girdiği ilk günlerde sıkıntısını o kitaplarla giderir yani talep olmadan kendiliğinden oraya konulur. Bence böyle bir uygulama getirilmesinde yarar var.

Evet, raporu düzenlemede emeği geçen tüm arkadaşlara ben teşekkür ediyorum. Muhalefet şerhini de nazara alarak o şekilde... Evet, iyi ama daha kaliteli bir standardı yakalamak herhâlde hepimizin hakkıdır; toplumumuz için hakkıdır, insanlarımız için hakkıdır diyorum. Olayı burada uzatmadan son cümlem şu olsun: Şimdi, bu raporda yok ancak il düzeyinde kurulan izleme raporları var Ankara Batı Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanına, Cumhuriyet savcılığına verilen. Orada şu deniliyor: Hastaneye sevk edilen kişi on dört gün izole ediliyor. Bence kişi bir başka şikâyetten dolayı gitmişse o on dört

günden ziyade... Evet, tedbirlidir, doğrudur yani tedbire hiçbir itirazım yok. Orada, o şekilde şikâyetle, acaba yedi gün vesaireyse o kuluçka dönemi veya sekiz gün... Bilemem ben onu özür dilerim. Yani onu bilim insanlarına bırakmak lazım, beni de aşıyor.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Muhtemelen Bilim Kurulunun önerisiyle olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, tabii. Yani burada diğer raporlarda da bu tür şikâyetler var. Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Mahmut Bey’e teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, tabii, biz Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bütün üyelerimizle beraber çok gayretli çalışmalar yapıyoruz ve bütün arkadaşlarımızın taleplerini kendi talebimiz gibi değerlendiriyoruz. Ben, tabii, bundan önce birçok defa Mahmut Bey’in bu noktadaki taleplerini, beklentilerini paylaştım. Maalesef şu ana kadar gerçekleşmediğini görüyoruz. Şu kitap meselesiyle ilgili sizden artık özellikle rica ediyoruz, bir çalışma yapın ve Mahmut Bey’in bu noktadaki talebini karşılayın lütfen çünkü bizi de icbar ediyor şimdi. Bugün...

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Mahmut Bey yoktu kitapla ilgili son toplantıda.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – O, liste istiyor.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Yok, biliyorum.

Ama artık o listeyi vermek mümkün olmaz çünkü şu an halk kütüphaneleriyle falan birleştiriliyor. Milyon milyon kitap, 17 milyon kitap...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Vekilim...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Mahmut Bey karşılıklı konuşmuyoruz.

Osman Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tek bir şey Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Yok, tamam.

Karşılıklı konuşmuyoruz.

Evet, arkadaşlar, söz almak isteyen?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Buyurun Hüseyin Bey.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli hazırun; tabii, öncelikle benim ilk toplantım. Sizlerle birlikte çalışmak da benim için de onurdur. Umarım iyi çalışmalar yaparız ve söz konusu sorunlarla birlikte mücadele ederiz.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – İnşallah.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tabii, muhalefet şerhimizi tekrar etmekle birlikte ama aynı zamanda da tekrara düşmeden, hani bazı konularda sizin de belirttiğiniz üzere İnsan Hakları Derneğine 2020 yılında Türkiye’nin farklı bölgelerinde yer alan hapishanelerde bulunan mahpuslardan 1.128 hak ihlali başvurusu yapılmış. Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 27’nci Yasama Dönemi’nde 1 Aralık 2020 itibarıyla 6.414 başvuru yapılmış, bunun 5.049’u cezaevlerine ilişkin başvuruları oluşturmaktadır sizin de beyan ettiğiniz üzere. Yani bu durum, aslında bir sorununuz olduğunu ve bunun için gerçekten bu Komisyona büyük bir iş yükü düştüğünü de göstermekte.

Tabii, Sincan Cezaevine ilişkin muhalefet şerhimizi burada sunduk, yine raporda mevcut. Ancak yine Mahmut Tanal Vekilimizin de dediği gibi maalesef gerek cezaevleri müdürlerine, yönetimine gerekse de hani genel müdürlüğe ilişkin de bazı sorunlarımız var. Hani defalarca, örneğin biraz acil, ivedi olan bir durumda tabii ki biz önergeler ya da Komisyona dilekçe vermek suretiyle birçok sorunu iletiyoruz ancak bazı durumlarda da hani ivedi bir durum oluyor.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tamam.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Dolayısıyla hani bunun için yetkililerle görüşme konusunda Meclisin, hani milletin iradesiyle gelmiş olan vekillerin telefonlarına dönüş yapılmaması dahi hani bu, uygun bir durum değildir. Bu, Meclisin saygınlığına açıkçası uygun düşmüyor. Bu sebeple hazır Genel Müdürümüz de buradayken bu durumu da belirtiyim.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ben teşekkür ederim.

Evet, bu da önemli tabii, Sayın Genel Müdürüm.

Özellikle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi arkadaşlarımız, kendilerinin bu görevi nedeniyle çok sayıda talep ve başvurunun da şahsen kendilerine iletildiğini biliyoruz. Bazen gerçekten ivedi durumlar da söz konusu olabiliyor. O bakımdan hani burada kamu menfaati, yani kişiye özel bir şey değil, hepimizin sorumluluğunda, emanetinde olan, tutuklu ve hükümlülerle ilgili acilen bir tedbir alınması gereken durumlarda da bu noktada daha titiz ve dikkatli davranılması elbette önemli diye düşünüyorum.

Evet, başka söz almak isteyen yok.

Sayın Genel Müdürüm, ben şimdi size söz vereyim. Sizden sonra da toplantımızı inşallah kapatmış olacağız.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sincan Cezaevinde, Komisyonumuzun iki ayrı tarihte yapmış olduğu ziyarete ilişkin iki ayrı, farklı tespitler yapılmıştı. Birinci ziyaretten sonra biz yapılan bu tespitler doğrultusunda çok büyük oranda Komisyonumuzun yapmış olduğu tespitlere ilişkin eksiklikleri veya işte bir kısım uygulamalarda olabilecek yanlışlıkları düzeltmeye çalıştık. Daha önceki toplantılarda da söylemiştim, iki gün önceki alt komisyonumuzda da bunu ifade ettim, etmek de gerekiyor.

Cezaevleri genel olarak dünyanın her yerinde ciddi manada eleştiri alan, zaman zaman hak ihlalleri iddiasına konu olan bir alan. Sayın Başkanımız da toplantıya başlarken ifade etti, Komisyona gelen taleplerin, başvuruların, iddiaların çok büyük bir kısmı da maalesef bizlerle ilgili. Tabii, bu iddiaların hepsi doğrudur ya da hiçbiri doğru değildir demek mümkün değil. Bunların içerisinde gerçekten haklı iddialar var, gerçekten yapılan tüm bu çalışmalara, tüm bu yatırımlara, tüm bu gayretlere rağmen o alanı, olduğundan çok daha fazla sorunluymuş gibi göstermek isteyen belirli bir kitle var. Bizim de bu manada görevimiz, İnsan Hakları Komisyonu gibi, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi, İnsan Hakları Eşitlik Kurumu gibi veya CPT gibi uluslararası kuruluşların gerek yazılı olarak gerek bizzat cezaevlerinde yapmış olduğu ziyaretler neticesinde hangi uygulamalarımızın doğru, hangilerinin eksik, hangilerinde sorunlar olduğunu görmek, görebilmek emin olun, her şeyden önce bizi güçlü kılıyor. Bu raporu gerçekten çok önemsiyorum. Sincan özelinde yapılan, bana göre, örnek bir çalışma hem Komisyonumuz yönünden hem Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz yönünden. İlk ziyaret 2019 yılında yapılıyor, Komisyonumuz orada birtakım tespitler yapıyor gerek fiziksel yetersizliklerle ilgili gerek birtakım uygulamalarla ilgili, Genel Müdürlüğümüz de tüm iyi niyetiyle bu raporu ciddiye

arak en kısa süre içerisinde o raporun gereğini yerine getirmeye çalışıyor. Bununla sınırlı kalmıyor, Komisyonumuz 2021 yılı Mart ayı içerisinde tekrar gidiyor, diyor ki: “Bizim yapmış olduğumuz tespitler veya düzenlemiş olduğumuz rapor ne kadar ciddiye alınmış?” Bunu yerinde görüyor ve memnuniyetini hiçbir ön yargısı olmadan, hiçbir çekincesi olmadan tüm samimiyetiyle ifade ediyor. Ben, bundan, hem kendi adıma hem temsil ettiğim kurum adına gerçekten çok mutluyum, zaten bu Komisyonun da kuruluş amacı, fonksiyonu tam da buna yönelik. İnşallah, bundan sonraki cezaevi çalışmalarında veya diğer çalışmalarımızda da biz aynı iş birliğini daha kuvvetli bir şekilde devam ettireceğiz, bunu tüm samimiyetimle ifade etmek istiyorum.

Raporun çok fazla özeline girmeyeceğim, belki Sayın Başkanımızın, kıymetli üyelerimizin söylediği ana başlıklar konusunda küçük de olsa bir bilgilendirme yapmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Sayın Başkanım, ilk ziyarette de tespit edildiği üzere, evet, cezaevinde bir içme suyu sorununuz vardı, sularımız akıyordu ama tesisattan kaynaklı olarak birtakım problemler vardı, ziyaret sonrasında çok hızlı bir şekilde bunun ödeneği tahsis edildi. Çalışma henüz tamamlanmadı, sanıyorum Ali Haydar Bey’di, alt komisyon toplantısında bunu ifade etmişti “Hâlen, ufak tefek de olsa sorunlar var.” diye. Doğrudur çünkü şu an inşaat çalışmamızın, o manadaki altyapı çalışmamızın yüzde 85’i tamamlandı, hâlen çalışmamız devam ediyor, inşallah, tamamlandığında hiçbir sorununuz kalmayacak; bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Hastane, sağlık koşulları konusunda ilk ziyaretten sonra gerçekten çok ciddi mesafe kaydettik. Detayına çok girmek istemiyorum, zaten Komisyonumuz yerinde tespitlerini yaptı.

Kitap konusunu özellikle vurgulamak istiyorum yani gerek Başkanımız gerek Komisyon üyelerimiz belirtti ama bu konu hiç açılmamış olsa bile ben belki en fazla bu alanda konuşmanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Öncelikle şunu belirtmek istiyorum Sayın Başkanım, sayın üyeler: Bizim kitapla ilgili, cezaevlerinde kitap okunmasıyla ilgili hiçbir ön yargımız, hiçbir rezervimiz yok; tam tersi, bir hükümlünün, bir tutuklunun içeride kitap okumasının, çok fazla sayıda kitap okumasının öncelikle kendisi açısından, orada geçireceği zamanı daha kaliteli hâle getirmesi açısından ama geniş manada da cezaevi yönünden, hem asayiş, güvenlik itibarıyla hem de cezanın asıl amacı olan ıslah fonksiyonu itibarıyla belki en önemli etkiye sahip kriter olduğunu düşünüyoruz. Bunu salt afaki bir söylem olarak da ortaya koymuyoruz. Biliyorsunuz, 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla bizim infaz sistemimiz artık farklı bir formata girdi, özellikle, İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının hangi hükümlü iyi hâllidir, hangisi iyi hâlli değildir anlamında, eski dönemden kalan otomatik uygulamayı bir tarafa bırakarak gerçek manada somut tespiti yönünden kriterler getirdik. Bunlardan bir tanesi de bir hükümlünün cezaevinde kaldığı süre içerisinde okumuş olduğu kitap sayısı. Orada iyi hâlli olup olmadığını tespit anlamında kendisine puanlar veriliyor, sadece kitap yönüyle değil, sosyal faaliyetlere katılma anlamında, oradaki arkadaşlarıyla olan ilişkileri anlamında, oradaki idareyle olan ilişkileri anlamında. Bunlardan en önemli kriterlerden bir tanesi de hükümlülük süresi içerisinde okumuş olduğu kitap sayısı. Bu, onun iyi hâllilik puanına doğrudan etki ediyor ve İdari Gözlem Kurulu onun iyi hâlli olup olmadığını değerlendirirken bu puan üzerinden sonuca gidiyor. Şimdi, Sayın Vekilimiz belki, kitapla ilgili bizim bir ön yargımız varmış gibi söyledi ama öyle bir şeyi asla kabul etmemiz mümkün değil; böyle bir düşüncemiz olsa böyle bir uygulamayı getirmek kendimizle çelişen bir davranış olur. Kitap listesi konusunda, bizim, şu an itibarıyla, tüm Türkiye’deki cezaevlerinde kitap sayımız 1 milyon Sayın Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – 1 milyon.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – 1 milyon, 1 milyon kitap.

Mevcut cezaevleri itibarıyla da genel olarak kendi arasında çok bir standart yok, bazı cezaevlerimiz o manada daha zengin, bazı cezaevlerimizde yeterli sayıda kitabımız yok. Bundan dolayı, biz, şöyle bir yöntem belirledik: Evet, cezaevlerimizde doğrudan kendimiz de kitap almak suretiyle bunu tamamlayabiliriz ama takdir edersiniz, kitap olayı, kaynak olayı sürekli güncellenmesi gereken bir konu ve gerçekten özel uzmanlık gerektiren spesifik bir konu. Bundan dolayı da şöyle bir düşünce oluştu ve Kültür Turizm Bakanlığıyla 2019 yılında bir protokol yaptık, tüm il ve ilçelerdeki halk kütüphaneleri ile orada bulunan cezaevini bire bir eşleştirdik yani bir ilde ya da ilçede halk kütüphanesinde hangi kitap varsa eksiksiz, a'dan z'ye bizim cezaevinde bulunan hükümlümüz o kitaba doğrudan ulaşabilecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – “Doğrudan” derken?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – İsteyecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ha, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Listeleri veriyoruz biz onlara. Hükümlümüz oradan kitabını seçecek; idaremiş aracılığıyla, memurumuz aracılığıyla bu kitap cezaevine getirilecek; hükümlümüz okuduktan sonra da tekrar kütüphaneye iade edilecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok güzel.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Bununla sınırlı kalmadık Sayın Başkanım. Daha yakın zamanda, geçen ay, Mart ayının 29’unda, yine, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla bir protokol daha imzaladık. Bu protokolün içeriği nedir? Malumunuz, bizim kampüs cezaevlerimiz var ve bunlar gerçekten gerek nüfus olarak gerek alan itibarıyla çok geniş alanlar. Çoğunlukla da bulundukları il ya da ilçenin belirli ölçüde dışında olan alanlar. Her ne kadar biz kütüphaneler ile cezaevlerini eşleştirek de aradaki mesafeden dolayı, yoğunluktan dolayı kitapların gelmesi, gitmesi belirli bir zaman alıyordu. Bu konuda ne yapabiliriz dedik, kampüs cezaevlerine doğrudan halk kütüphanesi açıyoruz. Bunu biz açmıyoruz, biz yerini temin ediyoruz, altyapısını hazırlıyoruz, Kültür ve Turizm Bakanlığı artık bizim kampüs cezaevlerimizde birer halk kütüphanesi açıyor.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, “halk kütüphanesi” dediniz, sözünüzü balla kesiyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Estağfurullah.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Yani, bu sadece... O kampüsün içerisine, dışardan kimse girmeyecek tabii.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Kampüse yönelik olacak Sayın Başkanım. Kime hitap edecek?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Lojmanlar da var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Kapalı cezaevindeki hükümlü, tutuklulara o gönderdiğimiz kitaplar kampüs içerisindeki o kütüphaneden gidecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Sadece kampüs alanı için, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Açık cezaevlerimiz de var bir kısım kampüslerimizde. Açık cezaevindeki hükümlülerimiz doğrudan yararlanabilecek yani kütüphaneye gitmek suretiyle. Artı bizim kampüslerde epey bir lojmanımız da var personelimize yönelik, tabii, personel de bundan doğrudan yararlanabilecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Yani, şunu mu anlıyorum Sayın Genel Müdürüm: Yani, açık cezaevinde bulunan herhangi bir hükümlü dilerse kütüphaneye bizatihi giderek...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Kesinlikle.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – ...kütüphane ortamında bulunarak orada bir öğrenci gibi...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Öğrenci gibi gidecek yararlanacak, kitabını okuyacak. Zaten kampüs alanında, açık cezaevinde olan bir hükümlünün kısıtlaması söz konusu olmadığından buna engel bir durumumuz söz konusu değil.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Bu önemli bir yenilik.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Kesinlikle.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok takdire şayan da bir yenilik açıkçası. İnşallah, bütün cezaevlerimizde kısa sürede uygulamaya geçer.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sincan Cezaevinde de fiili çalışmaya başladık Sayın Başkanım, belki çok yakın bir zamanda...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle değil arkadaşlar. Lütfen... Liste verilecek mi verilmeyecek mi, onu bana söyleyin.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tamam, bitirsin...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Başkanım, ben arz edeyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ya sitenize koyun, vatandaş görsün ya bana gönderin.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Kültür Bakanlığından sorabilirsiniz artık Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kültür Bakanlığıyla ne ilgisi var ya? İdari denetim burada. Şamataya, gırgıra almayın; ciddi konular bunlar.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ama kimse şamataya, gırgıra almıyor.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Vekilim, biz bunları yayınladık, kendi sitemizden de yayınladık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bende liste var, geçmişteki liste var, yasaklı...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Sayın Genel Müdürüm, devam edin lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, Fetullah Gülen'in kitapları milletin evinde bulununca “terörist” diye nitelendirildi ve 15 Temmuz darbesinden altı ay sonra ben cezaevinin listesini aldım, şimdi tekrar verin bana diyorum; hâlen var mı yok mu? Açıkça söylüyorum ben size.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Halk kütüphanelerimizde şu an itibarıyla Türkiye genelinde mevcut kitap sayısı 17 milyon.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Kaç?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – 17 milyon Sayın Başkanım.

Bizim cezaevi kütüphanelerimizdeki kitap sayısı -az önce de arz ettiğim gibi- 1 milyon. Yani bizim, kitaba karşı bir ön yargımız olsa, bir rezervimiz olsa böyle bir çalışmanın içine girmeyiz. Bu, çok daha profesyonel, çok daha uzmanlık gerektiren bir alan olduğu için ve sonraki aşamada da yenilenebilirliği devam edeceği için çok daha maksimum faydayı sağlama anlamında da ciddi katkı sunacak diye düşünüyorum.

Kitap konusunda bir ilave yapıp hemen bitireceğim Sayın Başkanım. Tabii, gerek odalarda gerek -koğuş demeyelim ama- ünitelerde alan sınırlı olduğu için kitap sayısını da belirli bir şeyle sınırlandırmak durumundayız. Burada, hükümlüye biz on beş gün süre veriyoruz, iki gün önce alt komisyonumuzda

da ifade etmiştim, Komisyonumuz haklı olarak -bana göre çok doğru bir tespit- dedi ki: “Yahu, madem kitabı orada sınırlandırıyoruz, en azından okuyan bir hükümlü, okumuş ise on beş günlük süreyi beklemeden bunun değişimini yapabilsin.” Ben de kendilerine şunu arz etmiştim “Bakın, siz bu ikinci ziyareti mart ayı içerisinde yaptınız, biz şubat ayında ona ilişkin resmî yazımızı yazmışız kurumlara.” Sayın Başkanım, 19 Şubat 2021 tarihinde “On beş günlük süreyi beklemeden bu değişimleri hızlı bir şekilde yapın...” Ondandır diyorum yani Komisyonumuzun tespitleri, tenkitleri bizim için çok değerli ama biz de bunun bir çabası içerisindeyiz, bunun da en azından görüldüğünü hissedebilmek bizi de o manada çok mutlu ediyor.

Anne çocuk ünitesini Komisyonumuz gitti, yerinde gördü; o manada çok olumlu dönüşler aldık, bu da bizi çok mutlu etti çünkü bunlar hassas gruplar. Bu, sadece Sincan’a mahsus bir olay değildi, evet, Sincan pilotu, şu an itibarıyla biz, Diyarbakır Cezaevinde aynı üniteyi yapıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok güzel.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Zaman içerisinde de tüm kadın cezaevlerimizde, Sincan’da görmüş olduğunuz üniteyi bire bir hayata geçireceğiz.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Kaç kadın cezaevimiz var?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – 7 tane kapalı var Sayın Başkanım.

Bu, ACEP’le ilgili siz zaten gerekli bilgilendirmeyi yaptınız ama bir noktayı belki tespit etmek...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Orada bazı eleştiriler var, dün Genel Kurulda da bazı arkadaşlarımız bunu ifade ettiler; sadece Komisyon bünyesinde değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda da bazı itirazlar oldu orada.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Olmasını da doğal karşılıyoruz. Nedeni şu: Sayın Başkanım, özellikle kabini doğrudan, bizzat görene kadar herkesin... Çünkü bu, çok bilinen, alışılmış bir uygulama değil ama kabini gördüğü zaman birçok endişesi zaten kaybolacak. Komisyon üyelerimiz de Sincan’da zaten o kabinimizi gördüler. Bu, sadece görüntülü bir görüşmeyle sınırlı değil, bunu siz de ifade ettiniz. Bunun birçok fonksiyonu olacak ve sürekli gelişebilecek bir teknolojiye sahip; işte, kitap istemekten dilekçeye kadar, doktor randevusuna kadar, kantin alışverişine kadar. Bu, bize de çok ciddi katkı sağlayacak personel noktasında. Şunu özellikle vurgulamak gerekiyor belki: Bu, ACEP projesi, pandemi nedeniyle hızlı oluşturulmuş bir proje değil. Pandemiden önce biz bunun ciddi manada bir hazırlığını yaptık, görüşmelerini yaptık, TÜRK TELEKOM’la buna yönelik çok ciddi görüşmeler oldu. Pandemi dönemine denk gelmesi aslında bu projenin tanıtımı anlamında da bir şans oldu. Bu projede kamu kaynağı olarak 1 lira dahi kullanılmadan bu sistem tüm cezaevlerine entegre edilecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Nasıl?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – TÜRK TELEKOM’la on yıllık bir sözleşme yaptık Sayın Başkanım. Türk Telekom iki yıllık bu süreç içerisinde... Şu an 3 cezaevimizde bu pilot olarak devam ediyor. Bu yıl sonu itibarıyla tüm kadın cezaevlerimizde hayata geçmiş olacak. Ha, nisan ayı sonuna kadar tüm kadın cezaevleri, yıl sonuna kadar tüm kampüs cezaevleri.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet, böyle bir açıklama da yaptınız zaten, basına da yansıdı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Yaptık.

Tamamen yapılan görüşmeler üzerinden alınacak cüzi ücretlerle TÜRK TELEKOM harcadığı, harcayacağı bu parayı finanse edecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Yani bu iletişim ücretinin...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – İletişim ücreti.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – O kadar yani. Normal vatandaş nasıl ki bu ücreti ödüyorsa onun gibi bir şey, değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Görüntülü görüşmede şu an mevcut yaptığı görüşmeye ilaveten alınacak ekstra bir ücret de yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Yani dışarıda nasıl görüşüyorsa...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Aynen, aynen.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tamam, anlaşıldı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – On dakika telefonla görüşme hakkı vardı. Sayın Başkanım, biz bunu ACEP projesi kapsamında görüntülü görüşmede otuz dakikaya çıkardık.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Süper.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Eğer kişinin ziyaretçisi gelmez ise, gelmeyecek ise bu durumda altmış dakika olarak ona o imkânı sağlıyoruz yani burada amaç şu değil: Ziyaretçisi hiç gelmesin, engelleyelim. Teşvik edelim yani gelmek isteyen gene gelsin ama o durumda otuz dakika hakkı var ziyaretçisi gelecekse. Eğer ziyaretçisi de gelmiyorsa ilave bir otuz dakika daha verelim; bu, hem bize personel anlamında tasarruf sağlasın hem hükümlüye ya da yakınlarına ekonomik olarak gidiş geliş, maliyet anlamında bir rahatlık sağlasın, böyle bir uygulamamız olacak. Alt komisyonda da endişe vardı. Yani sanki biz bunu getirmekle açık ya da kapalı görüşleri tamamen kaldırmıyorduk.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Hayır, o açık ya da kapalı görüşün bir alternatifi kesinlikle değil, bu, hükümlü ve tutukluyla sunulan bir imkân.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – İlave bir imkân.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Beraber bir imkân Sayın Başkanım.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – İlave.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – İlave, aynen.

Önceki, daha doğrusu, mevcut uygulamada bir akrabasını arayabiliyordu bizim hükümlü ve tutuklumuz biz bunu da sayısal olarak artırıyoruz daha fazla akrabasını aramak suretiyle çünkü orada hükümlünün ailesiyle veya genel olarak arkadaşıyla, akrabasıyla yapmış olduğu görüşme güvenliğini sağlamak zorundayız, o şerhi koyuyorum. Bu, asayiş, güvenlik, ceza ve hükümlünün ıslahı anlamında da birçok noktada etki edebilecek bir faktör, buradan hareket ediyoruz.

“Cihazın ortam dinleme gibi bir özelliği olabilir.” şeklinde eleştiriler oldu. Şimdi, birincisi, bu bir kabin yani açıkta duran işte bir cep telefonu tarzında veya ekran tarzında bir olay değil, tamamen kabin. Kabine aynı anda 2 kişinin girmesi, girebilmesi kesinlikle mümkün değil. Parmak iziyle çalışan, doğrudan kişiye entegre bir sistem. Sistem ne zaman aktif hâle geliyor? Hükümlü onu kullanmaya başladığı andan, yani kabine girdiği andan itibaren onun dışında sistemin herhangi bir aktif tarafı

yok. Acaba işte bizi dinleyebilirler mi veya kayıt altına alabilirler mi? Bunun bize sağlayabileceği hiçbir şey yok Sayın Başkanım. Böyle bir şey ne proje düşünce aşamasında ne uygulama aşamasında hiçbir şekilde aklımıza gelmedi, gelmez. Biz hukuk devletiyiz, hukuk devleti ilkesi, sınırları içerisinde mevzuat dâhilinde var olan yetkilerimizi kullanmak durumundayız.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet, Sayın Müdürüm, şimdi, bu... Fiziki olarak birbirlerinden çok farklı noktalarda 2 kişi görüşecek. Her ne kadar size annesi, ablası, eşi, çocuğu, kızı, yani yakını kim ise onunla görüşmesini beyan etse bile karşı taraftaki kişinin bu kişi olduğunu teyit noktasındaki durumunuz ne? Şu anda benimle görüşüyor bilgisayarda, pat, yanındaki geldi ve örgüte mensup birisi talimat verdi.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Başkanım, mevcut durumda da şu an telefonlar dinleniyor bizim tarafımızdan hukuka uygun bir şekilde.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Aynı sistem orada da devam edecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Anlaşıldı, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Yani, dinleme veya izleme anlamında bu kayıt altına alınacak. Aynı anda da memurumuz bunu zaten izliyor.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ha, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Orada farklı bir durum tespit ettiği an tuşa dokunup anında kesebilecek.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Kesecek, anlaşıldı, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Hatta şu anki durumdan bana göre çok daha güvenli bir sistem.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Anlaşıldı, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Söyleyeceklerim bunlar.

Bir Komisyon üyemiz geri dönüşlerle ilgili bir şey söylemişti, ona da değinmekte yarar var.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Hüseyin Bey söyledi.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Kesinlikle çok haklısınız Sayın Vekilim. Yani, biz, sadece Komisyon üyelerine değil, genel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan her vekilimize ulaşıyoruz, ulaşmak zorundayız. Ha, bazen hakikaten yerimizde olamıyoruz. Kendi adıma çok yoğun bir kurum, çok yoğun bir gündem fakat bu konuda bir hassasiyetimiz var, onun bilinmesini isterim. Doğrudan bana ulaşabilirsiniz, diğer arkadaşlarımıza ulaşabilirsiniz. Biz bu konuda sizlerle ne kadar yakın iş birliği içerisinde çalışırsak her şeyden önce bu bize katkı sağlar, bunu yaşıyoruz zaten.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Eyvallah, tamam.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – O konuda da daha hassas olacağız, ondan emin olabilirsiniz.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Peki.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Sayın Müdürüm, biz teşekkür ediyoruz verdiğiniz bilgiler için.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, listeler verilmeyecek mi Başkanım? Türkçesinin net anlaşılabilceği türde...

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ya, listenin verilir verilmeyeceğinin muhatabı ben değilim Mahmut Bey, biraz evvel burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Genel Müdürlük de değil. Kim?

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Mahmut Bey, biraz evvel benim burada söylemem gerekenleri duydunuz...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Vekilim, şu an itibarıyla biz 17 milyon kitabı, hükümlünün, tutuklunun hizmetine açtık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1 milyon efendim, 1 milyon! 17 milyon değil, 1 milyon!

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – A’dan z’ye 17 milyon kitabın listesi şu an Kültür ve Turizm Bakanlığında mevcut. Biz bu konuda hiçbir sınırlama getirmedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, benim şu anda cezaevindeki kitap listesini Kültür ve Turizm Bakanlığından mı istemem gerekiyor?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Sayın Vekilim, ben başka bir şey anlatıyorum. 17 milyon kitabı biz, hükümlü ve tutuklunun...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Genel Müdürüm, kendi ifadeniz “Cezaevlerinde 1 milyon kitabımız var.” diyorsunuz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Onu da veririz. Yani, bu size ne sağlar?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Veririz değil, yani verecek misiniz, vermeyecek misiniz? Yani, üç yıl oldu, bunu vermediniz hâlâ.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Veririz, veririz Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz 3’üncü Genel Müdürsünüz, değişiyorsunuz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Yani, 17 milyon kitabı hizmete aldığımız bir yerde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 17 milyon değil, bakın, lafı hiç çarpıtmayalım. Yani, biraz önce “1 milyon kitabımız var.” dediniz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ YUNUS ALKAÇ – Peki, Sayın Vekilim, veririz, veririz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, bekliyoruz o zaman.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Peki, Mahmut Bey, tamam.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kısıtlamamız yok diyor yani sonuçta.

BAŞKAN HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürlük.

Arkadaşlar, raporumuzun görüşmeleri tamamlanmıştır, şimdi, oylarınıza sunacağım: Sincan Ceza ve İnfaz Kurumları İnceleme Raporu’nu Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu vesileyle toplantıyı kapatıyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 11.23